

teatre

Jane Eyre, amb adaptació d'Anna Maria Ricart

LA GALERIA

art Art, puces, Consorci i trens. • llibres Vida de Rainer Maria Rilke • gastronomia Textura

Quina idea de l'amor ha volgut expressar?

—Volia expressar que la humanitat és un concepte col·lectiu, i que la decisió d'optar per la soledat representa una deshumanització. Com a estat passatger, temporal, la soledat és important, però mai pot ser un objectiu per ella mateixa. Qui opta per la soledat opta per no ser persona. Vull fer entendre que el sentit i la raó de la nostra existència es troba en l'existència de l'altre.

—Els altres no tan sols són el paradís sinó també el sine qua non per a la plenitud de la nostra existència?

—Sí. El títol no vol agredir Sartre. En realitat, a mi Sartre m'agrada, però hi ha hagut una vulgarització d'aquella frase seva que diu "l'infern són els altres". La manera tan banal com la fem servir em sembla destructora.

—També volia anar contra uns certs valors que se solen atribuir a la nostra època: l'egoisme, la insolidaritat, l'individualisme...?

—L'individualisme ens disminueix la condició humana. Cada individu és categòricament plural, ningú és absolutament singular. El que jo sóc no comença ni acaba en mi, sinó que comença en altres persones i acaba també en altres persones. Aquesta supèrbia de tancar-se en un mateix fa que cada cop tinguem més dificultats per confiar en els altres i de fer que els altres confiïn en nosaltres. No confiar en ningú és terrible, però que ningú confiï en tu és el final de les persones i de la societat. Hem dimitit de ser responsables del que som i del que fem.

—En quin sentit ho diu?

—Basta veure la manera com la gent fa servir les xarxes socials. És com si no fossin ells: diuen, sentencien, critiquen i insulten amb una virulència que mai no acceptarien que els fos atribuïda en el món real. Com que no crec en ningú, no necessito que ningú cregui en mi, sembla que cada cop pensa més gent.

—Quines dificultats té la veu narradora infantil? La versemblança?

—La principal dificultat és fer que sigui una veu infantil fins al final, perquè tens moltes ganes, mentre escrius, de fer que

JAUME MUNTANER

Valter Hugo Mãe

«La persona que estimes no pot ser un problema, ha de ser la solució»

Valter Hugo Mãe (Angola, 1971) és un dels escriptors en voga de la **literatura portuguesa actual**. Gràcies a Leonard Muntaner Editor i al traductor Gabriel de la S.T. Sampol, ara el podem llegir per primer cop en català. *El paradís són els altres* és una **reflexió poètica sobre l'amor**. L'edició, exquisida, porta dibuixos de **Joan Miró**.

Entrevista de **Pere Antoni Pons**

El paradís són els altres

VALTER HUGO MÃE

Traductor: Gabriel de la S.T. Sampol
Palma, Mallorca, 2016
51 pàgines

creixi de cop i així pugui accedir a un pensament més profund i complex, més propici per dir coses serioses i tractar temes importants. El més difícil, per tant, és ser fidel al personatge que has creat. Aquest és un llibre de nens per a adults, és a dir, un llibre que els adults compren perquè els nens el llegeixin però que després els adults agafen per llegir-lo ells mateixos. La meua nena narradora ho sap quasi tot per naturalesa. Els adults, en canvi, disfressem la naturalesa amb cultura, que, en realitat, és ideologia, por, televisió mal vista...

—També deu haver estat difícil trobar l'equilibri entre complexitat i claredat.

—Sí. Per això és tan important Miró per a mi. Es tracta de mirar les coses com si fos la primera vegada. De vegades penso que una de les grans tragèdies de l'edat adulta és que no siguem capaços de recordar per què vam començar a fer les coses. Usar una veu de nena m'ha permès dir les coses amb una claredat absoluta, per exemple que l'amor no hauria de ser mai una cosa dolenta. Estimar per sofrir és terrible. La persona que estimes no pot ser un problema, ha de ser la solució.

—De quina manera l'ha marcat haver nascut a Angola?

—Només hi vaig viure fins als dos anys, quan vaig anar a Portugal amb la família, però em va marcar molt. Angola va ser la meua primera literatura. Com que els meus pares sovint me n'explicaven moltes coses, i el que m'explicaven estava ple de mentides i de fantasia, perquè sublimaven tot aquell món, em sento com si hagués nascut en un relat de ficció.

—Alguna vegada ha reivindicat l'ètica com a escriptor. Amb quin objectiu?

—A mi m'agraden els autors porcs, que fan llibres terribles i escriuen sense compromisos. Però jo no sóc així. Estic compromès amb la idea que la humanitat és una construcció.